

УДК 378:78.071.4:3.076:39

UDC 378:78.071.4:3.076:39

DOI: [10.31475/ped.dys.2022.33.03](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2022.33.03)

ВІТАЛІЙ СИМОНЯН,

аспірант

*(Україна, Мукачєво, Мукачєвський державний університет,
вул. Ужгородська, 26)*

VITALII SIMONIAN,

Postgraduate Student

*(Ukraine, Mukachevo, Mukachevo State University,
Uzhhorodska St., 26)*

ORCID: [0000-0002-3338-2960](https://orcid.org/0000-0002-3338-2960)

Характеристика компонентів етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу

Characteristics of the Preservice Singer/Singing Teacher's Ethnocultural Competence Components

Мета статті полягає в обґрунтуванні структури етнокультурної компетентності та в характеристиці змісту її компонентів (на основі теоретичного аналізу досліджуваного феномену в наукових працях). У роботі використано теоретичні методи (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння) для вивчення компонентів етнокультурної компетентності у сфері музичного мистецтва, що вможливує теоретичний аналіз структури етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу та її характеристику.

У розвідці схарактеризовано структуру етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва, музики, музики та хореографії, музичного мистецтва в регіональному контексті, учителів музичного мистецтва у вищій школі, учителів музики в педагогічних університетах. З'ясовано основні відмінності компонентів етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу. Виокремлено та схарактеризовано компоненти етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу.

З огляду на різні підходи авторів, запропоновано структуру етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу, що охоплює чотири компоненти: мотиваційно-ціннісний (спрямований на мотивацію й активність особистості в опануванні необхідного рівня професійної підготовки), когнітивний (окреслює обізнаність особистості щодо традицій, культурних цінностей етносу, особливостей побуту, світогляду, забезпечує не тільки пізнання культури власного та інших народів, але й налагодження творчої взаємодії між різними етнічними музичними культурами), операційний (передбачає формування етнокультурного мислення, що сприяє активізації пізнавальних процесів на основі відпрацювання механізму мисленевих операцій, оскільки етнокультурне мислення володіє всіма функціями), рефлексивний (характеризує готовність особистості до оцінювання себе як представника етносу, власного ставлення до культурних традицій інших етносів, що спрямоване на самопізнання й осмислення свого духовного світу, власних дій і станів, ролі й місця в праці).

Ключові слова: *система, системний підхід, структура, мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційний, рефлексивний компоненти.*

The purpose of the article is to distinguish the structure of the ethnocultural competence and its content based on theoretical analysis of the researched phenomenon in the scholarly works. In order to investigate the issue there were used theoretical methods including but not limited to analysis, synthesis, generalization, and comparison to study the components of the ethnocultural competence in the field of musical art. This enables to analyze the structure of the preservice singer/singing teacher's ethnocultural competence and to characterize its components.

The findings related to the theoretical analysis of the characteristic structure of ethnocultural competence of the preservice music art teachers, preservice music teachers, preservice music and choreography teachers, preservice music teachers in the regional context, preservice music teachers in higher education, preservice music teachers in pedagogical universities are presented. The main differences in the components of the ethnocultural competence of the preservice singer/singing teacher's ethnocultural competence have been established. The components of the preservice singer/singing teacher's ethnocultural competence are identified and characterized.

Taking into account the different approaches found in various publications related to the topic under

investigation, the structure that characterizes the preservice singer/singing teacher's ethnocultural competence has been introduced. It includes four components among which a motivational and value-related component aiming at improving the individual motivation and activity in mastering the necessary level of professional training, a cognitive component which outlines the individual's awareness of the traditions and cultural values that belong to the ethnic group, features of their lifestyle, worldview and provides not only knowledge of the culture, but also establishes the creative interaction between different ethnic musical cultures, an operational component that covers the formation of ethno-cultural thinking, contributing to the cognitive processes activation due to the mechanism of thinking operations involved, since ethnocultural thinking possesses all functions, and a reflexive component that characterizes the capacity of an individual to self-assess oneself as a representative of an ethnic group, and their attitude to the cultural traditions of other ethnic groups, aiming at self-knowledge and understanding of the spiritual world, actions and states, role and place in work.

Keywords: *system, system approach, structure, motivational and value-related component, cognitive component, operational component, reflective component.*

Вступ / Introduction. В умовах воєнного стану через російську агресію, яка ставить за мету знищення українців як нації, неабиякої значущості набуває формування в майбутніх фахівців відчуття належності до національної культури, мови, звичаїв і традицій, що ґрунтоване на глибокій повазі до загальнолюдських та етнокультурних цінностей. Посутню роль на етапі модернізації освіти відіграє етнокультурний компонент, що покликаний сформувати носія загальнолюдських та етнокультурних цінностей, здатного зберігати й передавати етнокультурні традиції, формувати майбутнє покоління як носіїв державної мови, що сприяє цілісності етносу, стабільності суспільства та держави. Перед закладами вищої освіти постає актуалізоване завдання – сформувати етнокультурну компетентність у майбутніх викладачів вокалу, професійна діяльність яких тісно пов'язана з ретрансляцією цінностей нації. У зв'язку з цим наукове зацікавлення становить питання змісту етнокультурної компетентності (далі – ЕКК), що представлений окремими компонентами в цілісній структурі ЕКК.

Компонентний склад ЕКК у галузі музичного мистецтва варіюється залежно від особливостей діяльності майбутніх фахівців і від наукових підходів до характеристики ЕКК. Труднощі розроблення змісту ЕКК майбутнього викладача вокалу аргументовані специфікою підготовки фахівців у закладі вищої освіти й особливостями професійної діяльності.

Структуру ЕКК майбутніх учителів музичного мистецтва, музики, музики та хореографії, музичного мистецтва в регіональному контексті, учителів музичного мистецтва у вищій школі, учителів музики в педагогічних університетах проаналізовано в низці наукових праць (О. Березюк (2016); С. Гмиріна (2021); Ч. Їнь (2020); Л. Лу (2000); Ю. Мережко (2021); Л. Соляр (2000); С. Цзяюй (2017), усебічна рефлексія яких слугує підставою для виокремлення та характеристики компонентів ЕКК майбутнього викладача вокалу.

Мета та завдання дослідження / Aim and Tasks – виокремити та схарактеризувати компоненти етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу.

Завдання: проаналізувати структуру й зміст ЕКК; виокремити компоненти ЕКК майбутнього викладача вокалу на основі аналізу змісту компонентного складника ЕКК у контексті музичного мистецтва.

Методи / Methods. У дослідженні використано теоретичні методи (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння) для вивчення компонентів ЕКК у сфері музичного мистецтва. З огляду на специфіку розвідки, залучено теоретичні методи, що вможливають окреслення компонентів ЕКК майбутнього викладача вокалу та їх характеристику.

Результати / Results. Україна як багатоетнічна держава має надзвичайно багату й цікаву культуру, традиції, звичаї та цінності. Через численні законодавчі й нормативно-правові акти країна зобов'язує заклади вищої освіти акцентувати увагу на цій особливості та формувати етнокультурну компетентність. Наприклад, у статті 26 Закону України «Про вищу освіту» наголошено, що одним з основних завдань закладу вищої освіти є збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, а також поширення знань серед населення, підвищення освітнього й культурного рівня громадян (Закон України, 2014).

За спостереженнями Л. Дідукової, на проблемі формування етнотолерантності акцентують увагу ООН та ЮНЕСКО. Зокрема, у «Декларації принципів толерантності», статті 26 «Загальної декларації прав людини», «Декларації щодо прав осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних або мовних меншин» аргументовано необхідність підготовки молоді до життя в полікультурному середовищі. У «Статуті ЮНЕСКО» (1946) зауважено, що одне з пріоритетних завдань сучасної освіти полягає в тому, щоб навчити людей жити під одним спільним дахом, допомогти їм перетворити взаємозалежність держав й етносів на свідому солідарність. Досягнути

мети становлення духовного потенціалу людини можна лише через занурення її у світ культури власного етносу та найкращих зразків світової культури. Ефективність формування особистості залежить від того, які досягнення людської культури будуть їй передані.

Нині актуалізоване й питання контексту, на тлі якого відбувається професійна підготовка майбутніх фахівців до формування ЕКК. Провадячи професійну діяльність у полікультурному регіоні, майбутні фахівці мають зважати на етнокультурне різноманіття. Україна – багатонаціональна держава. Одним із яскравих прикладів полікультурності є Закарпаття, населення якого, згідно з «Паспортом Закарпатської області 2021 року» (Головне управління статистики в Закарпатській області, 2021), налічує близько 100 нацменшин – носіїв власної етнокультури. На нашу думку, проблема формування етнокультурної компетентності вкрай актуальна в руслі підготовки майбутнього викладача вокалу, що транслює культуру, мову, національно-музичні традиції та менталітет.

Аналіз стану опрацювання проблеми етнокультурної компетентності засвідчує, що компонентний склад цього поняття потребує удокладнення. З огляду на це, необхідно виконати теоретичний аналіз змісту та структури ЕКК у межах мистецьких дисциплін, що описано в наукових джерелах.

В. Андрущенко стверджує, що термін «структура» передбачає взаємне розташування складників будь-чого, а також зв'язок між ними (Андрущенко В., 2003). Окреслюючи структуру будь-якої системи, дослідник наголошує на актуальності елементів структури. Д. Коврей зауважує, що структура моделі має бути представлена «взаємопов'язаною сукупністю інваріантних елементів» (Коврей Д. Й., 2022).

У словнику іншомовних слів термін «компонент» (від лат. *componentis* – той, що утворює) схарактеризований як складник чогось (Словник іншомовних слів, 2001). Т. Атрощенко доводить, що компоненти – це «вагомі та значущі елементи, які найбільш повно й цілісно відображають змістові характеристики та охоплюють особливості» (Атрощенко Т.О., 2020: с. 155). За висловом дослідниці, компоненти повинні виконувати конкретні функції, які мають бути «спрямовані на відображення динаміки в часі, вони також поєднують кількісні та якісні складники» (Атрощенко Т. О., 2020, с. 155). Д. Коврей апелює до міжнародних стандартів, де компоненти в системі задекларовані так: методологічний інструментарій для управління якістю освіти; ідеальний зразок, який відображає вищий рівень досліджуваного явища; засіб вибору або виміру альтернатив. Компонентами системи стають педагоги, учні й умови навчання.

Варто акцентувати на важливості чіткого окреслення компонентів, оскільки вони є значущими для структурного складника етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу. Такі компоненти вирізняються злагожденістю та презентують багатовимірний рух здобувачів вищої освіти в аспекті вдосконалення професійної діяльності в багатоетнічному освітньому середовищі. Методично раціональний відбір компонентів дає змогу виконати якісний моніторинг стану сформованості етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу під час навчання в закладах вищої освіти, а також розробити практичний план дій щодо її формування під час навчання на основі цілепокладання та етапності. З одного боку, такий процес забезпечує єдність і цілісність усіх складників змісту та процесу етнокультурної підготовки, зокрема й фахового мистецького навчання в цілому. Крім того, системність потребує реалізації принципу єдності педагогічної теорії, експерименту та практики.

Відповідно до наукових позицій Л. Соляр, до складу етнокультурної компетентності вчителів музичного мистецтва входять чотири компоненти, що охоплюють два блоки. Теоретико-методичний блок містить професійно-когнітивний компонент (загально-світоглядні та професійно-світоглядні орієнтири, професійна самоосвіта, етнокультурна діяльність), а також етнокультурний компонент (вірування, звичаї, традиції, обряди). Практично-результативний блок представлений особистісно-мотиваційним (мотиви, цінності, особистісна культура, особливі етнокультурні риси) та операційно-рефлексивним компонентом (гностичні, соціально-перцептивні, конструктивні, організаційні вміння) (Соляр Л.В., 2018).

У праці Л. Лу виокремлено такі компоненти етнокультурної компетентності майбутніх учителів музики: когнітивний (наявність знань про культуру, етнічність, сутність і способи формування й самовиховання етнокультурної компетентності; здатність до систематизації та узагальнення знань), процесуальний (професійні вміння, апробовані в дії, освоєні особистістю як найбільш ефективні; вміння реалізувати самостійний творчий пошук у розв'язанні проблем; рефлексувати власну діяльність і поведінку, передавати інструментарій самопізнання й саморозвитку іншому), креативно-комунікативний (відчуття задоволення від вияву етнокультурної компетентності; позитивне оцінювання педагогічних явищ з опорою на соціально й особистісно значущі цінності; здатність сприймати внутрішній світ іншого й ототожнювати себе з ним; культурна толерантність) (Лу Л., 2014).

Аналізуючи компонентний склад, Ч. Їнь пропонує в структурі етнокультурної компетентності майбутніх учителів музики й хореографії диференціювати мотиваційний (активізація стійких мотивів студентів до пізнання культурних цінностей і традицій власного суспільства-нації та інших культур через запровадження ефективних педагогічних технологій); когнітивний (формування етнокультурного сприйняття та мислення, що посилює роль пошукової діяльності, пізнавальних процесів і мисленневих операцій, системи суджень та понять, засвоєння ціннісних надбань етнічної культури, педагогічних технологій у контексті розв'язання проблемних ситуацій); діяльнісний (спонтанність, варіативність і пошукова діяльність у контексті пошуку етнокультурного сенсу мистецьких явищ). Цей перелік компонентів можна вважати доволі інформативним і таким, що відображає структурну цілісність етнокультурної компетентності. Водночас зауважимо, що повністю запозичити його та перенести на структуру етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу закладів вищої освіти недостатньо. Цей факт аргументований тим, що компонентний склад відображає діяльність фахівця (Їнь Ч., 2020).

Формуючи перелік компонентів етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в регіональному контексті, О. Березюк бере до уваги низку ключових аспектів, які допоможуть майбутньому фахівцеві гуманітарного профілю ефективно працювати. Згідно з міркуваннями автора, ЕКК майбутніх учителів у регіональному контексті представлена в такому складі: особистісний (розуміння суттєвих механізмів соціокультурного розвитку особистості, її етнічної та культурної детермінованості, особистісної й етнічної соціалізації); гносеологічний (засвоєні знання в галузі психолого-педагогічних, соціальних, культурологічних, предметно-методичних дисциплін, що потрібні для організації та проведення етнокультурної роботи в поліетнічному соціумі); операційний (загальнопедагогічні й спеціальні етнокультурні вміння) (Березюк О. С., 2016).

Дослідник У. Іфан описує такі компоненти етнокультурної компетентності майбутніх учителів музики: пізнавально-операційний (цілеспрямоване впровадження полікультурної й музично-фольклорної проблеми в навчальний процес, що детерміноване когнітивно-операційним критерієм); праксіологічно-творчий (мобілізаційно-комунікативний критерій, що формує творчий метод під час активізації виконавського процесу); мотиваційно-ціннісний (стимулює зацікавлення до етнокультурної проблематики та спрямованість музичного навчання й художньо-педагогічної діяльності в умовах полікультурного); мобілізаційно-фаховий (активізує ігрову діяльність на основі групових орієнтованих форм навчання, з огляду на художній діалог і поглиблене усвідомлення художньо-ціннісної сутності музичної народної творчості основного етносу) (Іфан У., 2021). Учений інформативно схарактеризував мотиваційно-ціннісний компонент, що важливо в контексті наукового пошуку.

У дослідженні С. Цзяюй запропоновано такий перелік складників культурної компетентності: ціннісно-спрямувальний (забезпечує мотиваційну спрямованість студентів на пізнання цінностей культури власного етносу, інших культур через педагогічне стимулювання позитивного емоційного супроводу, індивідуалізацію етнокультурної підготовки, а також уможливорює формування етнокультурної свідомості на основі збагачення культурно-ментального досвіду); когнітивно-операційний (формування етнокультурного мислення, що сприяє активізації пізнавальних процесів на підставі відпрацювання механізму мисленневих операцій, оскільки етнокультурне мислення володіє всіма функціями, зокрема функцією розуміння, а також формами (поняття, судження, умовивід, мислення особистості); формування етнокультурної компетентності на основі засвоєння системи цінностей етнічної культури; осмислення педагогічного потенціалу методів і засобів народної педагогіки загалом та етномузичної педагогіки зокрема в розв'язанні проблемних ситуацій навчально-виховного процесу); фахово-діяльнісний компонент (творча й динамічна етнокультурна робота вчителя музики: комплекс методів і засобів народної педагогіки в поєднанні з методами й засобами мистецького навчання, мотивації мистецького навчання, інноваційними технологіями тощо) (Цзяюй С., 2017).

У складі етнокультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у вищій школі С. Гмирін та Ю. Мережко диференціюють три компоненти: когнітивний (система полікультурних знань, що становлять орієнтовну основу діяльності особистості в полікультурному суспільстві), мотиваційно-ціннісний (система мотиваційно-ціннісних утворень: мотивів, цінностей, інтересів, потреб, полікультурних якостей, що регулюють повсякденне життя й діяльність особистості в полікультурному суспільстві), діяльнісний (полікультурні вміння та навички з дотримання соціальних норм і правил поведінки в полікультурному суспільстві, наявність досвіду позитивної взаємодії з представниками різних культур) (Мережко Ю. В., 2021; Гмиріна С. В., 2021). Такі наукові міркування взято за основу для обґрунтування компонентів ЕКК майбутнього викладача вокалу.

Доцільно, на наш погляд, виокремлювати такі компоненти ЕКК майбутнього викладача

вокалу: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивний. Мотиваційно-ціннісний компонент витлумачений у працях С. Гмиріна (Гмиріна С. В., 2021), У. Іфан (Іфан У., 2021), Ю. Мережко (Мережко Ю. В., 2021). Цей компонент спрямований на мотивацію й активність особистості в опануванні необхідного рівня професійної підготовки. Успішність певного виду діяльності, як-от навчальної, залежить не лише від здібностей здобувачів, отриманих знань і вмінь, а й від прагнення досягти належного рівня професійної підготовки та загалом успіхів у майбутній роботі за фахом. Мотиваційно-ціннісний компонент етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу охоплює особистісні характеристики мотивації здобувачів до зростання рівня професійної компетентності із залученням потенціалу етнонаціональної культури й поєднання українського народного музичного мистецтва в цілому. Названий компонент характеризує вміння виявляти ціннісне ставлення до інших культур та їхніх етносів; здатність розрізняти позитивні відчуття від спілкування з представниками інших етнокультурних цінностей; здатність розвивати мотиви щодо оволодіння знаннями, навичками й уміннями вокалу в процесі формування етнокультурної взаємодії; здатність використовувати різні технології та методологічні прийоми в процесі викладання вокалу.

Доцільність виокремлення когнітивного компонента етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу аргументована на підставі розвідок С. Гмиріна (Гмиріна С. В., 2021), У. Іфан (Іфан У., 2021), Ч. Їнь (Їнь Ч., 2020), Л. Лу (Лу Л., 2014), Ю. Мережко (Мережко Ю. В., 2021), С. Цзяюй (Цзяюй С., 2017). Зазначений компонент охоплює формування етнокультурного мислення, що сприяє активізації пізнавальних процесів на основі мисленневих операцій, оскільки етнокультурне мислення володіє всіма функціями, зокрема функцією розуміння, а також формами (поняття, судження, умовивід) мислення особистості; осмислення педагогічного потенціалу методів і засобів народної педагогіки загалом й етновкальної педагогіки зокрема в розв'язанні проблемних ситуацій освітньо-наукового процесу. Зміст когнітивного компонента забезпечує накопичення й подальше відтворення сукупності знань майбутнього викладача вокалу, що формуються завдяки залученню українського народного музичного мистецтва, з огляду на музичні зразки етнонаціональних меншин, які проживають на теренах України.

Отже, когнітивний компонент ЕКК майбутнього викладача вокалу окреслює обізнаність особистості щодо традицій, культурних цінностей етносу, особливостей його побуту, світогляду, уможливує не тільки пізнання культури власного та інших народів, але й налагодження творчої взаємодії між різними етнічними музичними культурами. Щоб налагодити таку взаємодію на практиці, необхідно створити педагогічні умови для пізнання системи цінностей як власного етносу. Когнітивний компонент характеризує здатність формувати завдання, створювати умови для навчання певних знань і вмінь; здатність організовувати навчальний процес відповідно до індивідуальних особливостей здобувача; уміння пізнавати й розрізняти світ музики, музичну культуру етносів, його зразків; здатність пізнавати культурні традиції етносу, його особливості; здатність формувати знання про сутність культури, культурні особливості різних народів, правила й норми етнокультурної комунікації, а також уміння, необхідні для етнокультурної взаємодії в процесі фахової підготовки; уміння комунікувати.

Операційний компонент ЕКК майбутнього викладача вокалу виокремлений на підставі рефлексії досліджень О. Березюк (Березюк О. С., 2016), Л. Соляр (Соляр Л. В., 2018), С. Цзяюй (Цзяюй С., 2017). Цей компонент охоплює формування етнокультурного мислення, що сприяє активізації пізнавальних процесів на основі відпрацювання механізму мисленневих операцій, оскільки етнокультурне мислення володіє всіма функціями, зокрема функцією розуміння, а також формами (поняття, судження, умовивід) мислення особистості; формування знань і вмінь студентів щодо засвоєння, оперування й застосування в практичній діяльності вчителя музики методів і засобів етномузичної педагогіки. Операційний компонент етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу характеризує здатність людини пізнавати діялісно-практичні реалії на основі знань і вмінь, що спрямовані на пізнання нових, раніше невідомих властивостей об'єктів етнокультури (особливості особистості, її стан й поведінка), а також відношень між ними; здатність майбутнього викладача вокалу бути фахово підготовленим до виконання професійних завдань; здатність розв'язувати складні завдання й проблеми в галузі музичної професійної діяльності, що передбачає інновації в теорії.

Рефлексивний компонент описаний у роботах Л. Лу (Лу Л., 2014), Л. Соляр (Соляр Л. В., 2014), Ц. Цяо (Цяо Ц., 2017), де зазначено, що він характеризує готовність особистості до самооцінювання себе як представника етносу, свого ставлення до культурних традицій інших етносів, що спрямоване на самопізнання й осмислення духовного світу, власних дій і станів, ролі та місця в праці. Рефлексивний компонент етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу відображає здатність до самостійної пізнавальної діяльності, розвитку, самореалізації в розкритті

особистісного творчого потенціалу; уміння формувати й осмислювати власну діяльність, її результати з позицій аксіологічних орієнтирів; здатність оцінювати свою професійну діяльність; здатність до саморефлексії в професійній діяльності майбутнього викладача вокалу; здатність виявляти гнучкість, співчуття, відкритість, толерантність, чутливість у процесі діяльності як викладача вокалу; здатність працювати з різними видами етнічних спільнот, з огляду на різні відомості й дані за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Чотирикомпонентна структура ЕКК представляє власне етнокультурну компетентність майбутнього викладача вокалу, що набуває пріоритетного значення в підготовці майбутніх викладачів вокалу в галузі культури і мистецтва, активізує творчий потенціал здобувачів. Характерною особливістю етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу вважаємо здатність до активного музичного сприймання, розуміння глибинного змісту, емоційного відгуку про музичний фольклор, пропагування та транслявання на сучасній багатогранній палітрі інших музичних етнічних культур.

Обговорення / Discussion. Актуальність проблеми підготовки майбутнього викладача вокалу, що прогнозує формування здатності в майбутнього фахівця до збереження етнокультурних цінностей, не становить сумнівів. Науковці вбачають розв'язання задекларованого питання в кількох вимірах:

– доведення необхідності аналізу ціннісно-мотиваційного чинника в організації навчальної діяльності та окреслення особливостей особистісної мотивації здобувачів, їхніх ціннісних орієнтирів, що повинні бути взяті до уваги в процесі професійної підготовки ЕКК майбутнього викладача вокалу (Гмиріна С. В., 2021; Іфан У., 2021; Мережко Ю. В., 2021);

– характеристика сукупності необхідних умінь і навичок, що забезпечують успішне провадження професійної діяльності майбутнього викладача вокалу (Березюк О. С., 2016; Соляр Л. В., 2018; Цзяюй С., 2017);

– виокремлення чотирьох функційних компонентів діяльності майбутнього викладача вокалу (Березюк О. С., 2016, Гмиріна С. В., 2021; Іфан У., 2021; Їнь Ч., 2020; Лу Л., 2014; Мережко Ю. В., 2021; Цзяюй С., 2017; Цяо Ц., 2017).

Висновки / Conclusions. У роботі проаналізовано компоненти ЕКК майбутніх учителів музичного мистецтва, музики, музики й хореографії та ін. З огляду на різні підходи авторів, обґрунтовано структуру «етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу», що містить чотири компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційний, рефлексивний. Схарактеризовано зміст кожного компонента ЕКК та доведено його значущість для професійної підготовки майбутнього викладача вокалу.

Список використаних джерел і літератури:

Андрущенко, В. П. (Ред.). (2003). *Сучасний філософський словник*. Київ: Вища школа. Взято з <http://surl.li/ddrfz> [in Ukrainian].

Анненкова, І. П. (2011) Критерії і показники якості освіти у ВНЗ. *Вісник Одеського національного університету*, 8. Взято з <http://surl.li/ddrfu> [in Ukrainian].

Атрошенко, Т. О. (2020) *Система формування міжетнічної толерантності майбутніх учителів початкової школи у процесі фахової підготовки*. (Автореферат дис. докт. пед. наук) Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Взято з <https://cutt.ly/6XZDHa3> [in Ukrainian].

Березюк, О. С. (2016). Теоретичні та методичні основи етнокультурологічної підготовки майбутніх учителів у регіональному контексті. *Акме досягнення науковців Житомирської науково-педагогічної школи*: [моногр.]. Житомир: ЖДУ імені І. Франка. Взято з <http://surl.li/ddrfp> [in Ukrainian].

Головне управління статистики в Закарпатській області. (2021). *Паспорт Закарпатської області 2021 року*. Взято з <https://v.gd/SAwvybY> [in Ukrainian].

Іфан, У. (2012). *Методика підготовки майбутніх учителів музики України і Китаю до роботи в умовах полікультурного середовища*. (Дис. канд. пед. наук). НПУ ім. М. П. Драгоманова. Взято з <http://surl.li/bkxck> [in Ukrainian].

Їнь, Ч. (2020). *Формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії з КНР у вищих педагогічних навчальних закладах України*. (Дис. канд. пед. наук.) СДПУ ім. А. С. Макаренка. Взято з <https://cutt.ly/DCuE6uw> [in Ukrainian].

Коврей, Д. Й. (2022). *Формування міжкультурної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у коледжах (Дис. доктора філософії) МДУ*. Взято з <https://cutt.ly/TX8VdIZ> [in Ukrainian].

Лу, Л. (2014) *Методика формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музики в педагогічних університетах України і Китаю*. (Дис. канд. пед. наук) НПУ ім. М. П. Драгоманова. Взято з <http://surl.li/bknuo> [in Ukrainian].

Мережко, Ю. В., & Гмиріна, С. В. (2021) *Формування етнокультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у вищій школі*. Pedagogical and psychological science and education: transformation and development vectors: Collective monograph. Vol. 2. Riga: «Baltija Publishing». Взято з <http://surl.li/bkuop> [in Latvian].

Словник іноземних слів. (2001). Взято з <https://cutt.ly/HXzO6Td> [in Ukrainian].

Соляр, Л. В. (2018). *Формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів музичного*

мистецтва. (Автореф. дис. д-ра пед. наук) ПНУ ім. В. Стефаника. Взято з <http://surl.li/bkwpa> [in Ukrainian].

Цзяюй, С. (2017) *Методичні засади етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики у процесі фахового навчання*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук) НПУ ім. М. П. Драгоманова. Взято з <https://cutt.ly/SYcuc2B> [in Ukrainian].

Цяо, Ц. (2017) Етномистецька компетентність особистості: зміст і структура феномену. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 14 «Теорія і методика мистецької освіти», 22 (27). Ч. 2.* Взято з <http://surl.li/ddrfj> [in Ukrainian].

References:

Andrushchenko, V. P. (2003) *Suchasnij filozofskij slovník [Modern Philosophical Dictionary]*. Kyiv: Higher School. Retrieved from <http://surl.li/ddrfz> [in Ukrainian].

Annienkova, I. P. (2013) *Kryterii i pokaznyky yakosti osvity u VNZ [Criteria and Indicators of the Quality of Education in Universities]*. *Bulletin of Odesa National University, (8)*. Retrieved from <http://surl.li/ddrfu> [in Ukrainian].

Atroshchenko, T. O. (2020) *Systema formuvania mizhethnichnoi tolerantnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly u protsesi fakhovoї pidhotovky. [The System of Formation of Interethnic Tolerance of Future Primary School Teachers in the Process of Professional Training]*. Retrieved from <https://cutt.ly/6XZDHa3> [in Ukrainian].

Bereziuk, O. S. (2016) *Teoretychni ta metodychni osnovy entokulturolohichnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv u rehionalnomu konteksti [Theoretical and Methodological Foundations of Ethnocultural Training of Future Teachers in the Regional Context]*. *Accomplishments of Scientists of the Zhytomyr Scientific and Pedagogical School [Monograph]*. *Zhytomyr: I. Franko State University*. Retrieved from <http://surl.li/ddrfp> [in Ukrainian].

Holovne upravlinnia v Zakarpatskii oblasti (2021). *Pasport Zakarpatskoi oblasti 2021 roku [Passport of the Transcarpathian Region of 2021]*. Retrieved from <https://v.gd/SAwyby> [in Ukrainian].

Ifan, U. (2012). *Metodyka pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky Ukrainy I Kytaiu do roboty v umovakh polikulturnoho seredovyscha [Methods of Training Future Music Teachers of Ukraine and China to Work in a Multicultural Environment]*. (Candidate's Thesis). Retrieved from <http://surl.li/bkxck> [in Ukrainian].

Yin, Ch. (2020). *Formuvannia etnokulturnoi kompetentnosti maibutnokh uchyteliv muzyky I khoreohrafii z KNR u vyshchychk pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Formation of Ethnocultural Competence of Future Teachers of Music and Choreography from the People's Republic of China in Higher Pedagogical Educational Institutions of Ukraine]*. (Candidate's Thesis). Retrieved from <https://cutt.ly/DCuE6uw> [in Ukrainian].

Kovrei, D. I. (2022). *Formuvannia mizhkulturnoi kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity u koledzhakh [Formation of intercultural competence of future teachers of preschool education institutions in colleges]*. (PhD Thesis). Retrieved from <https://cutt.ly/TX8VdIZ>. [in Ukrainian].

Lu, L. (2014) *Metodyka formuvannia etnokulturnoi kompetentnosti maibutnokh uchyteliv muzyky v pehohichnykh universytetakh Ukrainy I Kytaiu [Methodology of formation of ethnocultural competence of future music teachers in pedagogical universities of Ukraine and China]*. (Candidate's Thesis). Retrieved from <http://surl.li/bkuny> [in Ukrainian].

Merezhko, Yu. V., & Hmyrina, S. V. (2021) *Formuvannia etnokulturnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva u vyshchii shkoli [Formation of Ethnocultural Competence of the Future Music Teacher in Higher Education]*. *Pedagogical and psychological science and education: transformation and development vectors: Collective monograph. Vol. 2.* Riga: «Baltija Publishing». Retrieved from <http://surl.li/bkuop> [in Latvia].

Sloynyk inshomovnykh sliv [Dictionary of Foreign Words]. Retrieved from <https://cutt.ly/HXzO6Td> [in Ukrainian].

Solar, L. V. (2018) *Formuvannia etnokulturnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstvan [Formation of Ethnocultural Competence of Future Music Teachers]*. (Extended Abstract of Doctor's Thesis). Retrieved from <http://surl.li/bkwpa> [in Ukrainian].

Jiayu, S. (2017) *Metodychni zasady etnokulturnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky u protsesi fakhovoho navchannia [Methodological Principles of Ethnocultural Training of Future Music Teachers in the Process of Professional Training]*. (Extended Abstract of Doctor's Thesis). Retrieved from <https://cutt.ly/SYcuc2B> [in Ukrainian].

Tsiao, Ts. (2017) *Etnovystetska kompetentnist osobystosti: zmist i struktura fenomynu [Ethno-Artistic Competence of the Individual: Content and Structure of the Phenomenon]*. *The Scientific Journal of the NPU named after M.P. Dragomanov. Series № 14 «Theory and Methodology of Art Education», 22(27), part 2.* Retrieved from <http://surl.li/ddrfj> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: «08» вересня 2022 р.

Стаття прийнята до друку: «30» вересня 2022 р.

Симонян Віталій – аспірант Мукачівського державного університету

Simonian Vitalii – Postgraduate Student of Mukachevo State University

Цитуйте цю статтю як:

Cite this article as:

Симонян, В. (2022). Характеристика компонентів етнокультурної компетентності майбутнього викладача вокалу. *Педагогічний дискурс, 33*, 25–31. doi: 10.31475/ped.dys.2022.33.03.

Simonian, V. (2022). Characteristics of the Preservice Singer/Singing Teacher's Ethnocultural Competence Components. *Pedagogical Discourse, 33*, 25–31. doi: 10.31475/ped.dys.2022.33.03.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>